GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 97. *Dumineca, 3 (15) Maiu.* **1887.**

Braşovŭ, 2 Maiu 1887.

Aveamŭ odinióră o junime plină de însufleţire, nobilă, mărinimósă, stăruitóre şi curagiósă, modestă în aspiraţiunile ei personale, dér neînduplecată şi energică în lupta pentru realisarea aspiraţiunilorŭ drepte şi sânte ale poporului.

Aveamŭ odinióră o junime, care îşĭ contopea cugetarea şi sentimentele ei cu cugetarea şi sentimentele poporului, care se identifica cu poporulŭ şi era gata sĕ aducă orĭ-ce jertfă pentru elŭ.

Era unŭ timpŭ alŭ ideilorŭ şi alŭ sufletelorŭ marĭ. Unde se adunau doi séu trei, spiritulŭ concordiei era între dênşii; îşĭ strîngeau mâna, se uitau unulŭ în ochii altuia şi se înţelegeau; sêmţiau că o sórte îi légă pe toţĭ, că împreună trebue sĕ trăiască şi sĕ móră.

Aşa era junimea română în epoca redeşteptării nóstre naţionale dinainte de 1848.

Dér astăḍĭ?

Unde este însufleţirea, unde curagiulŭ, unde este armonia frăţéscă, unde nobila stăruinţă şi îngrijire a junimei nóstre pentru sórtea poporului?

Timpurile s'au schimbatŭ — auḍimŭ ḍicêndu-ni-se de cătră unulŭ séu altulŭ — astăḍĭ nu mai e ceea ce a fostŭ. Tinerii noştri după ce absolvéză studiile trebue sĕ-şĭ caute esistenţa şi sĕ şĭ-o asigure, ei suntŭ prea îngrijaţĭ de sórtea lorŭ proprie şi de aceea nu se mai potŭ gândi cu aceeaşĭ ardóre la sórtea şi năcasurile poporului.

Celorŭ ce ne arŭ vorbì astfelŭ, le vomŭ ḍice: Óre tinerii învăpăiaţĭ de amorulŭ naţiunei dinainte de 1848, n'au fostŭ şi dênşii îngrijaţĭ de esistenţa lorŭ individuală? Aveau ei óre p'atuncĭ mai multe mijlóce de a şĭ-o asigura ca cei de astăḍĭ? Erau ei toţĭ copii de boierĭ şi de banĭ gata? Şi décă nu, cum de cu tóte neajunsurile lorŭ şi cu tótă greutatea timpilorŭ de atuncĭ, când lipseau chiar şi mijlócele de comunicaţiune, ei erau mai strînsŭ uniţĭ între sine şi mai îngrijaţĭ pentru sórtea poporului?

Şi bine că poporulŭ nostru nu mai geme aḍĭ în lanţurile iobăgiei, dér este óre pentru aceea sórtea lui mai bună ca înainte de 1848? Ajuns'a elŭ într'o stare de înaintare şi de înflorire, care sĕ dispenseze pe junime de a-şĭ bate aşa de multŭ capulŭ cu sórtea lui, ca odinióră?

Nu credemŭ, că va fi în stare careva sĕ ne dovedéscă acésta. Din contră vedemŭ din tóte enunciaţiunile publice ce iesŭ din sînulŭ poporului nostru, că între noi este generală convicţiunea, cumcă nicĭodată interesele de viaţă şi bunăstarea materială şi morală a poporului românŭ nu au fostŭ mai ameninţate ca tocmai în timpulŭ de faţă.

Trăgêndŭ dér cu tótă seriositatea o paralelă între epoca de odinióră şi cea de acum, trebue neapĕratŭ sĕ ajungemŭ la resultatulŭ, că diferenţa, încâtŭ privesce situaţiunea poporului nostru, este numai în mijlóce. Inainte de 1848 nu ne bucuramŭ de cultura, de care ne bucurămŭ astăḍĭ şi de mijlócele intelectuale şi morale, de care dispunemŭ astăḍĭ, dér pentru aceea luptămŭ aḍĭ în condiţiunĭ încă şi mai grele, şi mai periculóse. Décă armele nóstre de apĕrare s'au îmbunătăţitŭ şi s'au înmulţitŭ, nu trebue sĕ uitămŭ, că în aceeaşĭ mĕsură s'au perfecţionatŭ şi armele adversarilorŭ noştri şi, ca sĕ ne folosimŭ de unŭ esemplu, este constatatŭ de cătră strategii timpului de faţă, că aḍĭ, când massele de oştire se lupta din depărtare cu armele lorŭ de sistemulŭ nou, se recere dela fiécare ostaşŭ mai multă inteligenţă, mai multă energiă şi mai multŭ curagiu bărbătescŭ ca pe acele vremurĭ, când lupta sĕ făcea peptŭ la peptŭ.

Este fără îndoiélă grea năvala ce o ḍdau duşmanii esistenţei nóstre naţionale asupră-ne şi grele suntŭ şi timpurile în care trăimŭ. Dér décă recunóscemŭ acésta, trebue sĕ recunóscemŭ şi aceea, că nicĭodată n'a fostŭ de lipsă mai multŭ ca acum ca junimea nóstră sĕ-şĭ contopéscă tótă gândirea şi sêmţirea ei cu gândirea şi sêmţirea poporului şi sĕ se entusiasmeze de ideile de libertate şi dreptate, pentru a cărorŭ isbêndă trebue sĕ luptămŭ în unire cu toţii, bĕtrânĭ şi tinerĭ.

Departe de noi de a face sĕ se crédă că junimea nóstră de aḍĭ ar fi nepăsătóre faţă cu sórtea poporului. Décă amŭ crede aşa ceva amŭ trebui sĕ disperămŭ în viitorulŭ nostru.

N'ajunge însĕ ca junimea nóstră sĕ jóce numai rolulŭ unui spectatorŭ, care aştéptă cu multă interesare terminarea dramei, ci trebue sĕ sêmţă, că şi ea este actorŭ de frunte în acéstă dramă şi că înainte de tóte chiămarea ei este a îmbărbăta poporulŭ, a susţiné legăturile frăţescĭ între elŭ şi a-lŭ însufleţi la lupta legală de apĕrare.

Nu ḍicemŭ că junimea nóstră nu le sêmte tóte aceste, dér suntemŭ cu părere de rĕu constrînşĭ a mărturisi, că nu o vedemŭ printre poporŭ şi în fruntea lui, când este vorba de a-i da îndemnŭ şi sfaturĭ spre binele lui.

Décă tinerimea română ar lucra astfelŭ în armoniă şi cu însufleţire, atuncĭ nu s'ar mai puté întêmpla ca poporulŭ nostru ţĕranŭ, când se tractéză sĕ ia şi elŭ câte o hotărîre, sĕ facă şi elŭ unŭ pasŭ decidĕtorŭ pentru sórtea lui viitóre, sĕ rĕmână, cum, durere, prea de multe orĭ se întêmplă, numai pe mâna unorŭ ómenĭ egoiştĭ, interesaţĭ şi venalĭ.

Reamintindŭ junimei nóstre nobila chiămare ce-o are ea în aceste critice timpurĭ faţă cu poporulŭ, voimŭ sĕ aducemŭ astăḍĭ în preséra aniversărei adunărei naţionale din Blaşiu din 3 (15) Maiu 1848, unŭ omagiu de recunoscinţă acelei nobile pleiade de tinerĭ românĭ din tóte părţile ţĕrei, carĭ au condusŭ poporulŭ la acéstă memorabilă adunare.

Fără zelulŭ şi însufleţirea acestorŭ tinerĭ în vecĭ neuitaţĭ n'ar fi fostŭ cu putinţă sĕ sĕvêrşéscă unulŭ din cele mai marĭ acte în viaţa poporului nostru, adunarea de pe Câmpulŭ Libertăţii, care, a proclamatŭ drepturile omului şi libertatea naţională a poporului românŭ!

Vocĭ din pressă asupra conferenţei nóstre.

Organulŭ oficiosŭ „Nemzet" din Pesta, dela 10 Maiu, ocupându-se de conferinţa nóstră din Sibiiu, scrie următorulŭ articulŭ de fondŭ:

Hotărîrea ce au adus'o Românii la Sibiiu decretéză passivitate pentru alegĕtorii românĭ din Transilvania, ér pentru cei din părţile de dincóce de Muntele-Craiului lasă sĕ decidă comitetulŭ esecutivŭ asupra participărei séu abstinenţei dela alegere.

De hotărîrea acésta din urmă însĕ este legată condiţiunea, ca sĕ fiă unŭ candidatŭ corĕspunḍĕtorŭ intereselorŭ românescĭ. Şi acésta hotărîre o predă vorbirea de introducere a preşedintelui Bariţŭ cu o motivare, care tocmai aşa de puţinŭ corĕspunde adevĕrului, pe câtŭ de periculóse suntŭ învĕţăturile, pe carĭ le enunţă. Pentru că motivarea, că Românii pentru aceea trebue sĕ se abstină dela alegerĭ, în părţile ardelene, pentru că se întêmplă corupţiunĭ, nu numai că e o esagerave cumplitŭ de mare, ci combate totodată consecenţa motivată pe aceste corupţiunĭ din douĕ puncte de vedere: de o parte pentru că, décă se întêmplă corupţiune, nu trebue opritŭ alegĕtorulŭ dela alegere, ci dela corupţiunĭ, pentru că la casŭ contrarŭ acéstă împrejurare face ca omulŭ sĕ fiă suspiţionatŭ ca imoralŭ; de altă parte, décă pentru părţile ardelene corupţiunea forméză causă, ca alegĕtorii românĭ sĕ nu se foloséscă de drepturile lorŭ, atuncĭ acésta forméză causă şi pentru părţile din Ungaria, décă faţă cu unŭ candidatŭ corĕspunḍĕtorŭ intereselorŭ ungurescĭ se temŭ de corupţiune, se potŭ teme şi faţă c'unŭ candidatŭ corĕspunḍĕtorŭ intereselorŭ românescĭ. Acésta încă adeveresce, cu câtă măestriă făurescŭ ultraiştii românĭ argumentele, numaĭ pentru ca sĕ-şĭ motiveze hotărîrile lorŭ nemotivate şi anticonstituţionale.

Intru aceea însĕ observămŭ, că la acestŭ raţionamentŭ alŭ Românilorŭ ultraiştĭ şi la espectorările lorŭ contra administraţiunei contribue în mĕsură nŭ neînsemnată denunţările oposiţiunei ungurescĭ, mai cu sémă ale oposiţiunei moderate, pentru că Românii se folosescŭ de acestea pentru întărirea aserţiunilorŭ lorŭ şi se folosescŭ de ele ca de unŭ isvorŭ, când anunţă resistenţa passivă duşmană statului maghiarŭ şi lĭ-arŭ plăcea, sĕ presente situaţiunea statului ungarŭ ca atâtŭ de rea, încâtŭ se apară, că fiii naţiunei lorŭ şi sentimentulŭ de moralitate alŭ acestora se înspăimântă de a lua parte la viéţa politică a statului.

Că acésta este o esagerare cutezătóre o adeveresce şi împrejurarea, că în viéţa şi la alegerile din comitatŭ, pe lângă tótă „corupţiunea" acestorŭ starĭ, ultraiştii i-au parte, pentru că în cutare comitatŭ potŭ prin acésta sĕ rivaliseze cu mai multŭ succesŭ. Insĕ pentru aceea trebue sĕ însemnămŭ acestŭ raţionamentŭ ca o admoniare pentru acei oposiţionalĭ, carĭ de multe orĭ nu cugetă, ce felŭ de arme punŭ în mâna duşmanilorŭ noştri prin escentricităţile lorŭ.

Insĕ Românii atingŭ în hotărîrea din Sibiiu şi adevĕratele motive. Se provócă adecă la hotărîrile lorŭ de mai 'nainte şi pe basa acelora, că vréu sĕ apere libertatea şi independenţa naţiunei românescĭ, au de gândŭ sĕ aştérnă unŭ memorandŭ mai nou la Rege, că în ce modŭ şi pe ce cale o vréu acésta, că vréu sĕ înmâneze domnitorului memorandulŭ cu încunjurarea guvernului responsabilŭ, acésta nu o scimŭ, dér pe suveranulŭ constituţionalŭ prin aceea nu-lŭ vorŭ duce în rĕtăcire, nu numai pentru-că în privinţa formală procedŭ în modŭ anticonstituţionalŭ, ci şi pentru că cerŭ lucrurĭ anticonstituţionale. Lorŭ le trebue Ardélŭ separatŭ, eĭ cerŭ nouă lege electorală, nouă împărţire teritorială, nouă limbă oficială şi administraţiune naţională, şi cu ajutorulŭ acestora arŭ voi sĕ pregătéscă drumulŭ Daco-României.

Cu tendinţele acestea chiar şi în România nu mai consêmtŭ acum decâtŭ elementele, carĭ, în unŭ modŭ nu tocmai lealŭ luptă şi în contra guvernului şi contra Regelui românŭ, şi astfelŭ de sigurŭ Daco-Românii noştri totŭ atâtŭ de nemulţămiţĭ arŭ fi în România, ca şi la noi. Décă o partidă unguréscă séu o legislativă ar porni după aceste elemente, ele n'arŭ mai recunósce Ungaria de patriă a lorŭ, şi décă Românii din lăuntrulŭ acestei ţĕrĭ arŭ merge după ei, s'ar pomenĭ deodată că suntŭ puşĭ pe têrêmulŭ ilegalităţii, pe care şi conducĕtorii dela Sibiiu numai cu greu, cu măestrite raţionamente, ilŭ potŭ ascunde póte ei, unulŭ înaintea altuia, dér înaintea altora de sigurŭ că nu.

Românii patrioţĭ însĕ din ḍi în ḍi judecă mai nepreocupaţĭ situaţiunea şi în hotărîrile lorŭ, chiar şi în afacerĭ politice, se lasă a fi mai puţinŭ influinţaţĭ de aceia, carĭ aducŭ hotărîrile la Sibiiu. Cu atâtŭ mai puţinŭ pretindŭ şi cu atâtŭ mai puţinŭ speréză ceva resultatŭ dela scopurile ce le urmărescŭ aceia prin compunerea de memorande.

Nu ne pronunţămŭ asupra cestiunei, décă Românii se folosescŭ orĭ nu de dreptulŭ lorŭ de alegere. Acésta e tréba lorŭ. Cerce orĭ-care Românŭ, ce au dobênditŭ ei prin passivitatea de până acum şi din acésta sĕ tragă învĕţăturile de lipsă. Insĕ ca sĕ demonstreze prin memorande contra guvernului şi constituţiunei ungurescĭ, acésta ar fi o cutezanţă órbă, décă nu ar fi devenitŭ deja de multŭ unŭ lucru de rîsŭ. Altmintrelea nicĭ într'o cestiune, nicĭ într'alta Românii nu potŭ sĕ conteze la sprijinulŭ partidei guvernamentale. Ba încă credemŭ şi presupunemŭ, că nicĭ una din partidele oposiţionale ungurescĭ nu va da mână cu ei. Adevĕratŭ este, ce-i drepta, că în Timişóra totŭ aceleaşĭ elemente, carĭ au adusŭ la Sibiiu hotărîrile de mai susŭ, au pusŭ în prospectŭ eventuala sprijinire a partidei lui Apponyi în Ungaria de méḍă-ḍi; însĕ totuşĭ credemŭ încă, că mai vîrtosŭ după cele petrecute la Sibiiu, eredincioşii lui Apponyi nicĭ aicĭ nu vorŭ primi acestŭ darŭ alŭ Danaidei. Nóĭ celŭ puţinŭ înainte nu vremŭ sĕ-i suspiţionămŭ nicĭ pe ei.

Cronica politică.

Contele *Andrassy* a avută o conferinţă mai lungă cu d. *Tisza*, preşedintele consiliului ungarŭ. Elŭ a declarată mai multorŭ diariştĭ, că în urma călătoriei sale la Viena a renunţatŭ la intenţiunea ce avea de a interveni personală în *polemica* relativă la ocuparea *Bosniei şi Herţegovinei*. „Gazeta de Moscva« vorbindŭ de ocupaţiunea Bosniei şi Herţegovinei acusă cu violenţă pe principele de Bismarck de duplicitate şi de ingratitudine cătră Rusia. Fóia rusă publică o seriă de documente diplomatice relativŭ la acéstă cestiune.

„Pester Lloyd“ anunţă, că până în acestŭ mo mentŭ guvernulu n'a primitŭ din partea *republicei francese* invitaţiunea de a participa la *expoziţiunea* din 1889. In orĭ-ce casŭ, adauge fóia ungurésca, monarchia nu va da urmare unei asemenea învitărĭ. Nu cumva de témă, că se strică pretinia cu Germania, care de altmintrelea destulŭ de şubredă e?

Diarulŭ rusŭ „Swiet« celebréză pe Regina Natalia a Serbiei ca pe protectórea intereselorŭ naţionale ale bisericei ortodoxe şi dice că ea a deschisŭ calea relaţiunilorŭ amicale între Rusia şi Serbia. Cu ocasiunea călătoriei ce vorŭ face în Sudulŭ Rusiei, Ţarulŭ şi Ţarina se vorŭ abate pe la Caucasia, ca sĕ visiteze pe Regina Serbiei.

In 29 Aprilie s'a celebratŭ la Moscva jubileulŭ poetului populară Slawjanski. Printre telegramele de felicitare, aceea a generalului Boulanger a produsŭ unŭ mare entusiasmŭ. D. Pasteur a trimisŭ de asemenea o telegramă astfelŭ conceputâ: »Trăiéscă Rusia şi Franţa unite.«

Superiorulŭ (Katholikos) din Etşmiadzin a adresatŭ în dilele trecute, precum sciu cetitorii noştri, unŭ cerculară cătră episcopii şi preoţii armenĭ, ca sĕ *împedece introducerea limbei ruse* în învĕţĕmêntulŭ religios *în şcólele armene*. Totodată adresase guvernatorulŭ rusŭ din Caucasŭ o scrisóre, în care dicea că dispositia guvernului rusŭ e regretabilă, sguduindŭ gravŭ religiunea Armenilorŭ. Superiorulŭ a declaratŭ că nu permite sĕ se esecute acea disposiţiă. Mai pretinse superiorulŭ ca numai cu consimţĕmêntulŭ sĕu sĕ se numéscă preoţii, carĭ au sĕ predea religia, şi sĕ se introducă cărţile de religiă în şcólă. Cerculárulŭ a avutŭ efectŭ; celŭ puţinŭ se constată, precum se telegrafiară din Constantinopolŭ, că de atuncĭ funcţionarii ruşĭ se servescŭ în cominicaţiunea cu poporaţiunea arménă de forme nespusŭ de blânde.

Fóia engleză „Times« împrăştiase în lume scirea, că *guvernele din Bucurescĭ şi Belgradŭ* ar fi pregătitŭ o *notă colectivă* cătră Rusia în contra ambasadorilorŭ ruşĭ Hitrovo din Bucurescĭ şi Persiani din Belgradŭ, din causa relaţiunilorŭ ce le-arŭ avea aceştia cu oposiţiunea antidinastică din ambele regate, şi că acea notă, scrisă în termenĭ aspri, numai prin mijlocirea binevoitóre a Austro-Ungariei ar fi fostŭ împedecată de a se trimite guvernului din Petersburgŭ. Acéstă scire a fóiei engleze e desminţită acum din Belgradŭ câtŭ şi din Bucurescĭ, cercurile diplomatice o desemnéză ca o curată născocire.

SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa Impĕrătésa-Regina a dăruitŭ pentru incendiaţii din *Curtici* 200 fl., pentru cei din Careii marĭ şi Eperyes câte 300 fl.

—x—

Amŭ fostŭ făcuţĭ atenţĭ, că n'am publicatŭ o dare de sémă despre întrunirea dela 1 Maiu n. a alegĕtorilorŭ românĭ din cele patru cercurĭ electorale ale Braşovului şi comitatului Braşovŭ, dér mai cu sémă că n'amŭ publicatŭ lista noului comitetŭ electoralŭ. Deórece acestŭ comitetŭ este în ajunŭ d'a se întruni şi a se constitui spre a-şĭ începe lucrarea, dămŭ aci lista membrilorŭ lui: *Cerculŭ I.* Simeonŭ *Damian*, George B. *Popp*, Octavianŭ *Sorescu*, Dr. George *Baiulescu*, Ioanŭ C. *Panţu*, Dr. Aurel *Mureşianu*, George *Perşenaru* şi Iŏn *Maximilian* jun. *Cerculŭ II.* Diamandi *Manole*, Ludovic *Roman*, Iŏn *Lengĕru*, Andrei *Bêrsean*, Vasile *Voina*, Stefan *Bobancu*, Iŏn *Stinghe* jun., Sterie *Stinghe* Todor *Zĕrnoveanu*, şi G. *Navrea*. *Cerculŭ III.* Radu *Popea*, Alexe *Verzea*, George *Ludu*, Eremia *Verzea*, George *Urdea*, Anastasie *Bârseanu*, Matei *Grama* şi Voicu *Roşculeţŭ*. *Cerculŭ IV.* Iosif *Comanescu*, George *Proca*, Iosif *Micu*, Iŏn *Leucescu*, Alexandru *Maieruşan* şi Iŏn *Marin*.

—x—

Arhiducele *Albrecht* a sositŭ în *Deva*. In scopulŭ pregătirilorŭ pentru manevrele ce se vorŭ face în acele părţĭ, s'a făcutŭ la 12 Maiu n. o recunóscere a văii Mureşului spre Dobra până la pasulŭ Brănicica, unde probabilŭ va fi prima lovire cu corpulŭ din Timişóra, apoi spre Viţĕlŭ, ocolindŭ Deva într'unŭ arcŭ. Se vorŭ mai face recunoscerĭ spre Huniădóra, în valea Cernei şi Streiei, spre Simeria şi Orĕştiă.

—x—

Cetimŭ în diarulŭ guvernamentalŭ „Telegrafulŭ“ din Bucurescĭ: „Diarele oposiţiunei făceau mare sgomotŭ cu născocirea privitóre la încheierea unei convenţiunĭ cu Austro-Ungaria. Se scria de aceste diare totŭ felulŭ de svonurĭ cu privire la acéstă cestiune. Pentru a le prăvi odată pentru totdéuna cu aceste calomnii, suntemŭ în putinţă de a anunţa, că *nicĭ o convenţiă provisoriă nu se va încheia* cu Austro-Ungaria până la tómnă.

—x—

Biuroulŭ orăşenescŭ din Braşovŭ şi din Clujiu pentru vêndarea biletelorŭ pe calea ferată intenţionésă a arangia, cu ocasiunea Rusaliilorŭ, unŭ *trenŭ de plăcere* la Braşovŭ în legătură cu tóte staţiunile căii ferate ardelene. A doua di de Rusalii circulă unŭ trenŭ de plăcere separatŭ dela Braşovŭ la Sinaia şi retourŭ. Programulŭ complectŭ îlŭ vomŭ comunica cetitorilorŭ noştri.

—x—

In *Făgăraşŭ* va apăré în curêndŭ unŭ diarŭ sĕptĕmânalŭ sub titlulŭ „Oltvö'gyi héti lap“ din care politică e esclusă. Se vorŭ publica lucrărĭ în limba maghiară, germană, română, după cum se vorŭ trimite. Intreprindĕtorulŭ e tipografulŭ Thierfeld. Se mai vorbesce şi despre o altă întreprindere pe acţii de câte 100 fl. séu părţĭ de acţii de câte 10 fl.

—x—

Grindină multă a cădutŭ pe la *Orşova* şi pe la *Cohalmŭ*, făcêndŭ marĭ stricăciunĭ în sĕmĕnăturĭ şi vii. In *Paloşŭ*, pe lângă acésta, a fostŭ şi unŭ incendiu pricinuitŭ de trăsnetŭ.

—x—

Preoţii şi învĕţătorii gr. cat. din tractulŭ protopopescŭ alŭ Secului îşĭ vorŭ ţiné adunarea tractuală la 22 Maiu st. n. la 8 óre în scóla confesională din parochia Julatelecu. Programa va fi: *a)* Publicarea observărilorŭ făcute de Prea V. Consistoriu la protoculŭ adunărei anului trecutŭ; discutarea asupra aflărei unui isvorŭ de venite mai corespundĕtóre, pentru întreţinerea speselorŭ bisericescĭ şi scolare, *b)* Dare de sémă asupra stărei bibliotecei tractuale, şi încasarea restanţelorŭ de taxe in suma de 1 fl., conformŭ conclusiunei prot. adun. din Bonţŭ punctulŭ III. şi alte propunerĭ. Dela 1 óră după amédĭ se va ţiné conferinţa învĕţătorilorŭ tractualĭ. Este de doritŭ ca acéstă adunare sĕ fiă câtŭ mai multŭ cercetată de toţĭ binevoitorii progresului naţionalŭ.

—x—

Statutele reuniunei române gr. or. de cântărĭ din *Varadia* au fostŭ aprobate de ministerŭ.

—x—

Din *Sântejude*, în apropierea Gherlei, ni se scrie: Timpulŭ pe la noi e fórte părtinitorŭ. Omenii şĭ-au aratŭ şi sĕmĕnatŭ din destulŭ, a urmatŭ plóiă destulă şi căldură. Acestŭ anŭ încă de cu începutulŭ primăverei ne promite o recoltă îndestulitóre. Ar fi bine ca poporulŭ *sĕ-şĭ asigureze sĕmĕnăturile în contra grindinei (gheţei)* ca sĕ nu sufere pagube, cum au păţitŭ Sântejudenii şi satele din jurŭ în anulŭ trecutŭ!

—x—

In *Buda Eörs* s'au revoltatŭ ţĕranii contra fabricantului Pollak, pentru că a adusŭ lucrătorĭ streinĭ, şi anume jidovĭ, pe când poporaţiunea e antesemită. De treidecĭ de anĭ nu mai locuesce în comună nicĭ unŭ jidovŭ. Inainte cu câţĭva anĭ se aşedă unŭ jidovŭ negustorŭ în Buda Eörs, dér nefiindŭ sigurŭ de viéţă trebuĭ sĕ părăsésca comuna. Caracteristicŭ pentru antisemitismulŭ „Şvabilorŭ« din Buda Eörs este faptulŭ, că scrisorĭ adresate lui Pollak se înapoiau de obiceiu trimiţĕtorilorŭ cu observarea: „La noi nu locuesce nicĭ unŭ jidovŭ Pollak«. Familia lui Pollak a părăsitŭ comuna. Pentru menţinerea ordinei s'a trimis unŭ despărţĕmêntŭ de gendarmĭ.

—x—

Fóia ungurésca „Politikai Szemle“ din *Alba-Iulia* a încetatŭ cu diua de 7 Maiu n. sĕ mai apară.

—x—

Ministrulŭ de interne a detrasŭ debitulŭ postalŭ pentru ţĕrile corónei ungare fóiei volante „Iozan esz“. (Mintea sănătósă), care apare în America, sub cuvêntŭ că lovesce în „idea de statŭ maghiarŭ.“

—x—

Sub titlulŭ *„germanisare în Debreţinŭ“*, fóia „Debreczen“ aduce următórea notiţă: „De necredutŭ, dér adevĕratŭ! Cine nu crede, sĕ'şĭ arunce ochii pe ultima însemnare a preţurilorŭ institutului de înmormêntare Fodor şi Gebauer şi acolo póte ceti în gentila limbă germană, ce felŭ de cosciugurĭ se capĕtă »în Dobriţinŭ“ Când vedemŭ acésta, trebue sĕ credemŭ, că Dobriţinulŭ nu e departe de Csa-zlau“. — Bieţii „patrioţĭ«, ce dile amare au ajunsŭ sĕ trăiascá*!*

—x—

Din *Orşova* i se scrie „Luminătorului“: Duminecă, în 8 Maiu st. n. a. c. pe la órele 5 séra a picatŭ grindină în mărimea alunei cu aşa vehemenţă, încâtŭ viile, pomii şi legumele suntŭ nimicite cu desĕvêrşire. Pe câtŭ erau înaintea sosirei acestui elementŭ ómenii de veselĭ, pe atâtŭ suntŭ acum de triştĭ. Ferestrile ce erau în faţa grindinei au fostŭ sparte, totŭ asemenea şi coperişele caselorŭ. Acéstă grindină a nimicitŭ şi sĕmĕnăturile, ce se aflau pe hotarele învecinate, causândŭ prin acésta daune enorme, deórece suntŭ pré puţine locurĭ arătóre prin părţile aceste şi astfelŭ şi aceste puţine semnĕăturĭ le-a nimicitŭ. — Este neapĕratŭ de lipsă ca fruntaşii poporului sĕ îndemne cu energiă pe ţĕranĭ sĕ se asigureze în contra grindinei.

—x—

In *Clujiu* se preumbla la 10 Maiu n. unŭ bivolŭ pe piéţa principală, mirosi merele unei precupeţe şi i le rĕsturnă, privi cu o linişte maiestatică în ferestri şi o luă apoi la trapŭ pe trotoarŭ mai departe. Femeile stri-

FOILETONU.

Urmă galbină şi Pipĕruşŭ vitézulŭ.

(Poveste.)

Dice că a fostŭ odată unŭ împĕratŭ mare şi puternicŭ, numitŭ împĕratulŭ verde. Elŭ avea împĕrăţia sa lungă şi lată, încâtŭ îi trebuia câţĭ-va anĭ ca s'o pótă ocoli; chiar lângă palatŭ, adecă nu chiar departe de curţile lui, avea o grădină fermecată, dér fermecată, nu glumă, atâtŭ de fermecată, de ea făcea minunĭ cu ómenii carĭ treceau pe lângă ea, că: de cumva celŭ ce trecea pe lângă ea era tênĕrŭ, se facea bĕtrânŭ, de era bĕtrânŭ, se făcea tênĕrŭ, de era fată séu nevastă devenia împovărată.

Şi împĕratulŭ verde avea o drăguţă de fată, colea ca fetele de împĕratŭ, mândră câtŭ gândeai că la sóre te poţĭ uita o leacă, dér la ea ba! Şi împĕratulŭ ca tată, îngăduratŭ ca toţĭ taţii, se temea ca nu cumva fiica lui sĕ mérgă pe la grădina cea fermecată, de aceea o ţinea închisă într'o chiliă din curţile lui, şi de acolo nu o lăsa nicĭ când afară, numai dóră când mergea şi elŭ cu ea, dér atuncĭ o lua într'altă parte, nu pre lângă grădina fermecată.

Intr'o sĕrbătóre mare s'a dusŭ împĕratulŭ la biserică şi a uitatŭ chilia fetei deschisă. Fata vĕdĕndu-se singură, şĭ-a bătutŭ capulŭ, că óre de ce nu o lasă tată-sĕu în cuprinsulŭ grădinei aceleia; decĭ se ia frumuşelŭ şi merge de icĭ până colea, până ajunge la grădină. Se uită în drépta, se uită în stânga, dér nu vede ceva deosebitŭ, şi se întórce éră în chiliă, sĕ nu scie tată-sĕu că dóră ea a fostŭ pe afară. Dér după ce a-junse în chiliă simţĭ că ea este împovărată. Năcazulŭ şi supĕrarea ei era mare.

Acum vĕdĕndu-se ea în aşa stare, se gândĭ, că de aştéptă până ce vine tată-sĕu cum o va vedé că este împovĕrată cum o omóră; mai bine sĕ nu-lŭ aştepte acasă. Şi se puse fata şi-şĭ adună totŭ ce biată putŭ cu degraba, o lécă de merinde, nesce hăinuţe şi vre-o doi banĭ ce avea de'ndămână, le îndesă tóte într'o păreche de desagĭ, îşĭ ia desagii pe umerĭ şi se cam mai duce. Şi s'a totŭ dusŭ până a ajunsŭ într'o pădure, unde s'a pusŭ sub unŭ stejarŭ mare, a făcutŭ focŭ şi s'a culcatŭ sĕ se odihnéscă, că era obosită de cale.

Colea, când se făcea diuă, a născutŭ unŭ dragŭ de copilaşŭ, câtŭ sĕ mai ai doi ochĭ sĕ te uiţĭ la elŭ. Ea se bucură fórte de copilaşŭ, făcŭ o colibă de vrescurĭ sub acelŭ ştejarŭ şi stătŭ acolo cu copilaşulŭ drăgostindu-lŭ, ca mamele. Când colo cătră amédĭ nimerescŭ p'acolo doi ómenĭ, unulŭ bĕtrânŭ-bĕtrânŭ şi altulŭ mai tênĕrŭ. După ce dau ei bineţe, ca ómenii cei de omeniă, întrébă pe fată, că botezatŭ e copilaşulŭ? Ér ea le rĕspunde că nu-i botezatŭ, că nu a avutŭ pe nime sĕ i-lŭ boteze, ér ea nu scie. Decĭ se punŭ cei doi ómenĭ şi botéză copilulŭ; ce-lŭ mai bĕtrânŭ i-a fostŭ nănaşŭ, ér celŭ mai tînĕrŭ a făcutŭ slujba de preotŭ. Şi i-au pusŭ nume „Urmă galbinĕ“.

Nănaşulŭ a cinstitŭ pe finulŭ sĕu cu o puşcă şi cu unŭ paloşŭ, apoi şĭ-au luatŭ rĕmasŭ bunŭ şi s'au făcutŭ nevĕduţĭ. Numai după aceea i-a plesnitŭ mamei lui „Urmă galbină“ în minte, că acei doi moşnegĭ n'au pututŭ fi decâtŭ Dumnedeu cu Sântulŭ Petru, carĭ chiar atuncĭ âmblau prin lume, printre ómenii ceştĭ pĕcătoşĭ, dér Urmă galbină aşa tare a prinsŭ a cresce după botezŭ, încâtŭ séra îşĭ luă armele şi merse la vĕnatŭ, şi peste o clipită venĭ cu o căprióra la bordeiu. Mumă-sa se bucură fórte vĕdĕndŭ căprióra, că li se gătase mâncarea, dér mai tare se bucură vĕdĕndŭ ce feciorŭ voinicŭ are.

In tóte dilele mergea Urmă galbină la vĕnatŭ, şi totdéuna aducea câte ceva la mumă sa, mai unŭ mistreţŭ, mai unŭ cerbŭ, mai o căprióră, orĭ baremĭ unŭ iepure, dér golŭ nu venia nicĭodată.

Odată vine Urmă galbină supĕratŭ dela vĕnatŭ, ér mumă-sa ilŭ întrébă: — De ce eştĭ supĕratŭ, dragulŭ mamii, dóră ţi s'a întêmplatŭ ceva? — Nu mi s'a în-

gau şi fugeau dinaintea încornoratului colosŭ, avêndŭ în fruntea lorŭ doi polițiştĭ, carĭ şi ei fugeau vitejĭ şi curăgioşĭ.

—x—

In ținutulŭ *Orĕştiei* s'au ivitŭ roiurĭ marĭ de musce columbace, aşa că ómenii au trebuitŭ sĕ se 'ntórcă dela câmpŭ cu vitele şi sĕ şi-le închidă în grajdurĭ.

—x—

După studiele făcute, cei 514 institutorĭ, carĭ funcționau în anulŭ 1885 la scólele primare în *România*, se grupézá în modulŭ următorŭ: 9 cu cursŭ primarŭ. 30 cu câte-va clase gimnasiale, 17 cu câte-va clase seminariale, 7 cu câte-va clase normale, 100 seminariştĭ cu 4 clase, 68 seminariştĭ cu 7 clase, 28 absolvențĭ normaliştĭ, 100 absolvențĭ de gimnasii, 108 cu cursŭ liceal, 32 bacalaureațĭ, (cu test. de matur.) 13 cu studii universitare, 1 cu titlu academicŭ, 1 cu scólă comercială. Dintre aceştia, 70 au lucratŭ cărțĭ didactice.

—x—

Teatru unguresců. Lunĭ séra se va juca *„Az arany gyürü és a kicsapott cántor"*, piesă comică cu cântărĭ în 3 acte, compusă de d-lŭ Petru Deacŭ, actorulŭ comicŭ şi regisorulŭ trupei. Representațiunea se va da chiar în beneficiulŭ autorului.

Monopolulŭ „Kulturegylet"-ului.

Sub acestŭ titlu, „Kronstädter Zeitung" dela 4 Maiu st. n. publică următorulŭ articulŭ de fondŭ.

Aşadér totŭ e adevĕratŭ! Tóte ofertele trimise din Ardealŭ pentru furnisările echipamentului honvedilorŭ şi a'ŭ glótelorŭ s'au cedatŭ oficialŭ din partea ministerului, »kulturegylet«-ului spre distribuire. E atâtŭ de monstruosŭ acésta, încâtŭ noi n'amŭ voitŭ a crede cu tótă scirea ce „Sieb.-Deutsches-Tagbl." o-a primitŭ dela biroulŭ telegraficŭ de corespondență maghiarŭ. Acum nu ne mai putemŭ îndoì.

In 17 Aprilie n. deputatulŭ nostru dietalŭ, d-lŭ Adolf Zay, a pututŭ sĕ dică încă în discursulŭ sĕu ținutŭ în „Schützenhaus« asupra furnisărilorŭ pentru armată: „Mai de multŭ exista monopolulŭ puternicilorŭ liferanțĭ. Acum există icĭ colea opiniunea, că monopolulŭ s'a creatŭ acum prin mijlocirea „kulturegylet"-ului ardelenescŭ. Sĕ fiă óre acésta adevĕratŭ? Eu țină de o mare minciună totŭ ceea ce s'a rĕspânditŭ în privința acésta. Am întrebatŭ la guvernŭ în acéstă privință. Ministrulŭ de honvedĭ şi celŭ de comerciu m'au asiguratŭ cu morală indignațiă, că nu este adevĕratŭ. Ei au arătatŭ aceeaşĭ inimă caldă şi aceeaşĭ consciință pentru toțĭ locuitorii țĕrii fără deosebire, şi au declaratŭ, că pretutindenea, unde industriaşii suntŭ capabilĭ a'şĭ representa ei înşişĭ interesele, voescŭ sĕ se pună în comunicațiă directă cu dênşii«.

Indignația morală a ambilorŭ miniştri pare a nu fi fostŭ prea mare, orĭ apoi ei peste totŭ numai au simulatŭ acéstă indignațiă morală. In totŭ casulŭ promisiunea ce au dat'o au uitat'o într'unŭ timpŭ necredutŭ de scurtŭ, orĭ au rupt'o cu sciință.

Pe la mijloculŭ lui Martie au presentatŭ cularii şi cismarii de aicĭ la biroulŭ de mijlocire de aicĭ oferte pentru furnisarea de diferite mărfurĭ de piele şi de 2000 papucĭ, pe care biroulŭ de mijlocire l'a înaintatŭ imediatŭ ministerului de honvedĭ. Nu a sositŭ însĕ nicĭ o resoluțiune.

După o recercare de două orĭ, sosì în sfîrşitŭ o resoluțiă dela ministerulŭ de honvedĭ, ddto 23 Aprilie n. a. c. Nr. 12.916, prin care 'i se face cunoscutŭ biroului de mijlocire, că „kulturegylet"-ulŭ ardelenescŭ a primitŭ asupră'şĭ distribuirea furnisărilorŭ pentru armată şi că de aceea tóte ofertele şi acele ale Braşovenilorŭ s'au trimisŭ »kulturegylet"-ului pentru împărțirea lucrărilorŭ.

Aşa dér „kulturegylet"-ulŭ maghiarŭ ardelenescŭ sĕ distribue în Ardealŭ furnisările pentru armată şi sĕ împărțéscă oferenților lucrările. Ce are de a face cu furnisărĭ pentru armată unŭ aşa dicêndŭ „kulturegylet"? Problema unei reuniunĭ de cultură ar trebui sĕ fiă promovarea culturei spirituale, ér nu furnisarea de papucĭ şi cisme. Adevĕrata problemă a „kulturegylet"-ului din Cluşiu, cu tótă mascarea, este în prima liniă, cum se scie, maghiarisarea.

Că guvernulŭ lasă unei astfelŭ de reuniunĭ mijlocirea de furnisărĭ pentru armată, e o lovitură în față dată tuturorŭ cetățenilorŭ nemaghiarĭ, este o simplă mĕsură de maghiarisare, ér fată cu alegerile ce stau înaintea uşei e unŭ mijlocŭ de corteşire nedemnŭ pentru guvernŭ.

Pentru-ce există atuncĭ camerele comerciale şi industriale susținute din contribuțiunile tuturorŭ cetățenilorŭ? Pentru-ce există în Braşovŭ biroulŭ pentru mijlocirea mărfurilorŭ? Pentru-ce numĕrósele reuniunĭ industriale? Cum vine guvernulŭ la aceea, ca sĕ încungiure tóte aceste instituțiunĭ, a cărorŭ problemă consistă tocmai în îngrijirea industriei, şi sĕ lase industria la arbitriulŭ unei reuniunĭ de maghiarisare?

Nu ne îndoimŭ, că „kultur-egylet"-ulŭ din Cluşiu va distribuì furnisărĭ şi industriaşilorŭ saşĭ. Ar fi o trădare de sine, décă nu o-ar face. Dér nicĭ nu potŭ sĕ fiă trecuțĭ cu vederea, écă numai aşa, cei mai muncitorĭ meşteşugarĭ din Ardealŭ, Saşiĭ Dér „kulturegylet"-ulŭ maghiarisătorŭ din Cluşiu, respective agenții lui, îşĭ vorŭ da tótă silința a-i amețì pe meşteşugarii saşĭ şi a le spune verdĭ şi uscate, că pentru furnisărĭ, ei îi suntŭ datorĭ guvernului mulțumită, ér cea mai bună ocasiune de a'şĭ dovedì acéstă mulțămită oferŭ alegerile viitóre pentru dietă.

Astfelŭ de încercărĭ ar fi negreşitŭ, cum dice Zay, o „ignominiă, ce nu s'ar şterge«. Ar fi o ignominiă pentru »kultur-egylet-"ulŭ ardelenescŭ, „décă elŭ ar voi sĕ esploateze calamitatea economică în scopulŭ de a vêna după suflete în interesŭ naționalŭ şi politicŭ". Acésta ar însemna negreşitŭ, „că muncitorii oneştĭ şi credincioşĭ sĕ fiă înşelațĭ în convingerea lorŭ politică, în onestitatea lorŭ națională, în consciința lorŭ".

Domnii însĕ au făcutŭ socotélă fără cârciumarŭ. Noi avemŭ prea multă încredere în sănĕtosulŭ spiritŭ alŭ industriaşilorŭ noştri, decâtŭ sĕ ne putemŭ teme, că astfelŭ de momelĭ ar puté avé óreşĭcare efectŭ asupra lorŭ. Ei prea bine sciu, că participarea lorŭ la furnisărĭ nu atîrnă nicĭ dela convingerea lorŭ politică, nicĭ dela votulŭ lorŭ, că ei totŭ aşa de bine ca şi industriaşii maghiarĭ, au ca ómenĭ ce-şĭ plătescŭ punctualŭ contribuțiunea, dreptulŭ a pretinde sĕ fiă împărtăşițĭ, şi că nu potŭ sĕ atêrne de grația »Kulturegyletului".

Intréga afacere caracteriséză din nou moralulŭ politicŭ alŭ guvernului nostru, care în locŭ de a lucra pentru ridicarea moralului poporului, vêră în elŭ demoralisația.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 14 Maiu. — Noua dietă pe periodulŭ de cincĭ anĭ se dice că va fi convocată pe diua de 26 Septemvre n.

MEHADIA, 14 Maiu. — Regina a plecatŭ aséră la Sinaia.

PESTA, 14 Maiu. — Erĭ au visitatŭ bazarulŭ ardeleanŭ 1500 de persóne. Din taxele de întrare s'a obținutŭ peste di unŭ venitŭ de 300 fl. S'au vêndutŭ mărfurĭ de 4000 fl., s'au făcutŭ comande până la suma de 6000 fl.

DOBRIȚINŬ, 14 Maiu. — Deputatului dietalŭ Andreas György, care s'a esprimatŭ în adunarea districtuală bisericéscă, că tinerimea academică nu stă nicĭdecum pe unŭ înaltŭ nivelŭ de desvoltare spirituală, i-au făcutŭ studenții „Katzenmusik". Politica a împrăştiatŭ pe demonstranțĭ. György a plecatŭ séra în capitală.

DIVERSE.

Omulŭ-Proteu. — D-lui de Quatrefages, naturalistŭ, i s'a supusŭ deunădĭ unŭ adevĕratŭ fenomenŭ. Doctorulŭ Trènes i-a adusŭ unŭ Provençal, cu numele Simion Aiguier, în vêrstă de 30 de anĭ, poreclitŭ *Omulŭ-Proteu*. Individulŭ acesta se transformă într'unŭ chipŭ neesplicabilŭ. Aci îşĭ înțepenesce corpulŭ ca o statuă şi burta'i rĕsună, décă o atingĭ, ca o pétră; aci aruncă de josŭ în susŭ şi de susŭ în josŭ masa intestinală sub forma unei ghiulele marĭ câtŭ unŭ cantalupŭ, o asvêrle 'nainte, ceea ce face ca elŭ sĕ pară peste mĕsură burtosŭ, séu o asvîrle în colivia toracică, ceea ce forméză o eşitură cavernósă pe abdomenulŭ deprimatŭ şi face pe individŭ sĕ semene cu unŭ scheletŭ Aiguier imită pe omulŭ supusŭ supliciului roții, pe omulŭ care se spêndură, şi 'şĭ dă unŭ aspectŭ cadavericŭ înfiorătorŭ. Ceea ce e mai de miratŭ, e oprirea circulației sângelui séu în partea stîngă, séu în partea dréptă, printr'o contracțiune musculară. D. de Quatrefages, pentru ca sĕ esplice fenomenele acestea, dice că Aiguier e îndestratŭ cu unŭ sistemŭ muscularŭ anormalŭ şi ipertroficŭ, care s'au desvoltatŭ prin esercitii.

***

Ceasornicŭ polițienescŭ. — In Londra s'a făcutŭ încercărĭ cu unŭ ceasornicŭ construitŭ astfelŭ, că are într'insulŭ un micŭ aparatŭ fotograficŭ, ce se deschide printr'unŭ resortŭ. Indată ce se deschide, ese afară camera fotografică în miniatură, apoi se închide érăşĭ şi fotografia e gata. Poliția secretă din Londra a primitŭ cu bocuriă acestŭ aparatŭ. Unŭ detectivŭ (agentŭ descoperitorŭ), care vrea sĕ se asigure de portretulŭ unui bănuitŭ, n'are decâtŭ sĕ'şĭ scótă ceasorniculŭ ca şi cum ar voi sĕ védă câte ore suntŭ, şi îndată 'şĭ procură fotografia necunoscutului. Ca încercare s'au făcutŭ portretele mai multorŭ persóne, care se amestecaseră în mulțime cu ocasiunea recentelorŭ meetingurĭ socialiste. O parte dintre funcționarii polițienescĭ din Berlin este deja provĕdută cu aparate de buzunarŭ, spre a puté fotografia mergêndŭ pe orĭ-cine, fără sĕ se bage de seamă.

Cununiă. — D-lŭ *Ioanŭ Munteanu*, comerciantŭ în Bucurescĭ, îşĭ va serba mâne în 3 Maiu cununia sa cu d-şóra *Elena Furnică* din Ploescĭ, în acestŭ din urmă oraşŭ. — Felicitările nóstre tinerei părechĭ.

☛ La numĕrulŭ acesta se adauge unŭ suplementŭ cu Apelulŭ comitetului centralŭ electoralŭ din Sibiiu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

---

têmplatŭ nimicŭ, mamă, déră m'a ajunsŭ de dorulŭ însuratŭ.

Mamă-sa se minună fórte de vorbele lui, că elŭ era numai de patru dile decĭ dise: — Nu dic, dragul mamei, sĕ nu te însorĭ, dér nu sciu ce fată ar fi potrivită pentru unŭ voinicŭ ca tine; tu fă cum te-a trage firea.

Intr'o séră l'a ajunsŭ pe Urmă galbină şi mai tare dorulŭ însuratului, decĭ nesciindŭ ce sĕ facă, încătrău sĕ plece, s'a suitŭ în vêrfulŭ unui copaciu şi de acolo şĭ-a aruncatŭ căciula cea de fiére sĕlbatice într'o parte şi a disŭ: Incătrău s'a dusŭ căciula mea, într'acolo m'oiu duce sĕ-mĭ cautŭ mirésă.

Diminéța s'a sculatŭ, şĭ-a luatŭ armele şi s'a dusŭ în partea încătrău îşĭ aruncase căciula, şi s'a dusŭ până a eşitŭ afară din pădure, dér nu s'a întêlnitŭ cu nime; când era acuma eşitŭ la largŭ, aude lătratŭ de cânĭ, încâtŭ rĕsunau pădurile. Şi merge în partea aceea, adecă acolo dă de vênătorii împĕratului verde. Prinde vorbă cu ei, le spune cine-i elŭ, ei îi spunŭ cine suntŭ ei, şi totŭ povestescŭ împreună până ajunge la ei împĕratulŭ verde, care încă era la vênatŭ. Cum îlŭ vede împĕratulŭ îndată gândesce, că trebue sĕ fiă unŭ vitézŭ mare; decĭ îlŭ îmbie sĕ rĕmână până de séră cu ei la vênatŭ. Déră Urmă galbină rĕspunse: — Bucurosŭ aşŭ rĕmâné, dér uite. eu am plecatŭ sĕ mĕ însorŭ. — Aşa? dise împĕratulŭ, atuncĭ fi pe pace, rĕmâi cu noi, că'ndeséră vei venì la curțile mele că şi eu am fete de măritatŭ.

Şi a rĕmasŭ Urmă galbină la vênatŭ tótă diulița, şi totŭ ce le eşiră în cale, numai elŭ vêna, că nicĭ împĕratulŭ şi nicĭ vênătorii lui nu nimereau, orĭ câtŭ îşĭ încordau arcurile şi puscile.

Séra l'a întrebatŭ împĕratulŭ, că de unde este? Ér elŭ a rĕspunsŭ, că de aci din pădure. L'a mai întrebatŭ împĕratulŭ, că alŭ cui e? Dér elŭ nu a voitŭ sĕ-i spună. Au mai povestitŭ ei ce au povestitŭ şi apoi a disŭ împĕratulŭ: — Acum ia-țĭ şi tu ceva din vênatŭ şi pe mâne sĕ vii la mine la amiadĭ.— Din vênatŭ nu mĭ-oiu lua nimicŭ, că mai aflu eu ceva până acasă, dér pe mâne la amédĭ încă nu mĕ aştepta, că nu viu. — Nu? — Nu!

Acum şĭ-a gânditŭ împĕratulŭ: décă n'aşŭ sci că numai de câteva dile e dusă fata mea dela curte, aşŭ gândi că-i chiar alŭ ei, că prea sémĕnă la vorbă şi la nĕravŭ, e dâcosŭ ca ea. Decĭ nu i-a mai disŭ nimicŭ, ci s'au despărțitŭ, împĕratulŭ cu vênătorii lui s'au dusŭ la curțile lui, ér Urmă galbină la bordeiulŭ din pădure, unde-lŭ aştepta mumă-sa.

A doua di ér îşĭ luà Urmă galbină armele şi merse la vênatŭ, dér în altă parte, nu în aceea unde se întêlnise cu împĕratulŭ. Umblândŭ elŭ aşa prin pădure, a datŭ de nisce curțĭ marĭ, ér înaintea curțilorŭ era unŭ *tĕu de lapte dulce.* Şi s'a uitatŭ Urmă galbenă bine la curțĭ, sĕ védă pe unde póte omulŭ întra în ele şi — de ar fi vre-o primejdiă — pe unde ar puté o tuli la sănătósa; apoi păşi hotărîtŭ şi apĕsatŭ până la pórta cea mare care era de ferŭ, şi bătù cu paloşulŭ în ea de trei orĭ. Atuncĭ unŭ glasŭ din curțĭ a întrebatŭ: Cine bate în pórtă? Dér elŭ n'a rĕspunsŭ nimicŭ. După aceea a mai bătutŭ cu paloşulŭ în pórtă de trei orĭ, şi ér l'au întrebatŭ cei din curțĭ, că cine bate? Dér elŭ éră n'a rĕspunsŭ nimicŭ. După ce tăcură cei din curțĭ, a bătutŭ, Urmă galbină a treia óră cu paloşulŭ de trei orĭ în porțĭ şi atuncĭ numai vĕdù că se deschidŭ porțile şi unŭ smeu îşĭ scose capulŭ sĕ vadă cine bate? Dér Urmă galbină îi retezì capulŭ cu paloşulŭ şi îlŭ aruncà în tĕulŭ celŭ de lapte dulce, şi éră bătù în pórtă de trei orĭ cu paloşulŭ. Audindŭ smeii cei din curțĭ bătaia în pórtă, se minunară, că ce póte sĕ fiă, că streinulŭ totŭ bate în pórtă, şi ortaculŭ lorŭ, care s'a dusŭ sĕ-i deschidă, nu mai vine. Atuncĭ le plesnì prin minte, că ce póte fi pricina; decĭ strigară că de nime nu se temŭ, numai de Urmă galbină, déră nu-i pórtă dóră corbii ochii şi ciórele piciórele pe aci! Decĭ năvăliră toțĭ asupra porții, numai mamonulŭ celŭ bĕtrânŭ rĕmase în curțĭ, dér care cum scotea capulŭ pe pórtă, Urmă galbină îndată îlŭ reteza şi îlŭ arunca în tĕu, până ce i-a omorîtŭ pe toțĭ.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 40
Rentă de hârtiă 5%	87.50
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 75
Renta de hărtiă austriacă	81 40
Renta de arg. austr.	82.45
Renta de aurŭ austr.	112 --
Losurile din 1860	135.75
Acțiunile băncei austro-ungare	878 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284 25
Act. băncei de creditŭ austr.	279.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 96
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 20
Londra 10 Livres sterlinge	127.—

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 29 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$91^1/_2$	92—
Renta rom. amort. (5%)	$93^3/_4$	$94^1/_4$
» convert. (6%)	$88^3/_4$	$89^1/_2$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	105—	$105^1/_2$
» „ „ (5%)	$88^1/_2$	89—
» » urban (7%)	$102^1/_4$	103—
» » » (6%)	95—	$95^1/_2$
» » » (5%)	86—	$86^1/_2$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.25	15.75
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 1 Maiu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.62	8 64
Argint românesc	8.55	8.59
Napoleon-d'orĭ	9.99	10.03
Lire turcescĭ	11.35	11.40
Imperialĭ	10.35	10.40
Galbenĭ	5 91	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	101.—	102.--
» » » 5%	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ	111.—	112.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predealŭ-Budapesta și pe linia Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Ágostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
	11.29	—	9.19	—
Sighișóra	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copșa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.23
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.03	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibu
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Pauliș	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.18	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 40
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ

APELŬ
CĂTRĂ ALEGĔTORII ROMÂNĬ!

Suntŭ grele timpurile, la care amŭ ajunsŭ, grele pentru toţĭ, dar grele mai alesŭ pentru Românii din ţĕrile corónei ungare.

Suntŭ acum douĕḑecĭ de anĭ, când în urma unui rĕsboiu nenorocitŭ împĕrăţia s'a despicatŭ în douĕ şi o parte din ea s'a constituitŭ ca regatŭ ungarŭ cu guvernŭ deosebitŭ şi deosebitŭ parlamentŭ, ni-s'au datŭ nouĕ Românilorŭ cele mai hotărîte asigurărĭ, că nu vomŭ fi împedecaţĭ în lucrarea nóstră culturală, că guvernulŭ şi diregĕtoriile ţĕrii se vorŭ folosì de puterea ce li-s'a încredinţatŭ spre a lesní desvoltarea nóstră naţională.

S'au şi creatŭ legĭ în acestŭ înţelesŭ.

Însĕ nu numai că guvernul şi diregĕtoriile ţĕrii nu li-s'aŭ supusŭ acestorŭ legĭ, nu numai că parlamentulŭ nu a trasŭ la rĕspundere pe guvernulŭ, care nesocotia legile, ci încetulŭ cu încetulŭ s'aŭ creatŭ legĭ nouĕ, care staŭ în contraḑicere atâtŭ cu făgăduinţele ce ni s'aŭ datŭ, câtŭ şi cu legile create dintru începutŭ pentru asigurarea nóstră, şi mai alesŭ în timpulŭ celorŭ din urmă doisprеḑece anĭ guvernulŭ chiarŭ cu aprobarea parlamentului a lucratŭ fără de pregetare, ca sĕ-'i scóţă pe Românii din viéţa publică a regatului ungarŭ, sĕ-'i anihileze, sĕ înnăbuşéscă orĭ-şi-ce mişcare liberă în mijloculŭ lorŭ.

Limba românéscă e persecutaţă cu neîndurare pretutindenea în viéţa comună, şi puţinii Românĭ, carĭ mai sûntŭ suferiţĭ în diregĕtorii publice, sûntŭ trataţĭ ca nisce trădătorĭ faţă cu ţéra, décă nu vorŭ sĕ între în vederile guvernului şi sĕ facă servicii contra némului lorŭ.

Atâtŭ în virtutea usului de mai nainte, câtŭ şi a legilorŭ votate de parlamentŭ şi sancţionate de Corónă, pe o mare întindere din ţéră diregĕtoriile administrative şi judecătoriile s'au folositŭ şi sûntŭ şi astăḑĭ datóre a se folosi faţă cu Românii de limba românéscă.

Încetulŭ cu încetulŭ însĕ li-s'a impusŭ atâtŭ judecătorilorŭ, câtŭ şi diregĕtorilorŭ administrativĭ sĕ se foloséscă şi faţă cu Românii de limba maghiară, şi după douĕḑecĭ de anĭ amŭ ajunsŭ atâtŭ de departe, încâtŭ de cele mai multe-orĭ Românulŭ nu mai póte sĕ se înţelégă cu ceĭ-ce au sĕ-'l judece în numele Majestăţii Sale şi limba maghiară e întrodusă pănă chiarŭ şi la primăriile satelorŭ românescĭ, încâtŭ primarulŭ şi consilierii comunalĭ nu potŭ sĕ înţelégă cuprinsulŭ actelorŭ din archiva comunală.

Totŭ în virtutea legii la aşeḑămintele de învĕţămêntŭ întreţinute din visteria comună în ţinuturĭ cu poporaţiune românéscă, Românii au sĕ priméscă înstrucţiunea în limba lorŭ maternă. In locŭ de a se fi respectatŭ însĕ legea acésta, s'a impusŭ studiulŭ obligatŭ alŭ limbei maghiare pănă chiar şi în şcólele sătescĭ ale Românilorŭ, încâtŭ şcólele, întreţinute de creştinii românĭ, au fostŭ prefăcute în nisce aşeḑăminte pentru respândirea limbei maghiare, şi copíii românĭ, căsnindu-se cu o limbă, care nu póte sĕ între nicĭ în capulŭ, nicĭ în inima lorŭ, îşĭ mistuescŭ timpulŭ lăsatŭ de Dumneḑeu, ca sĕ înveţe şi ei ceva.

Totŭ în virtutea legii bisericele românescĭ amêndouĕ au o posiţiune tare şi bine definită faţă cu guvernulŭ şi faţă cu diregĕtoriile ţĕrii. Cu tóte aceste guvernulŭ vré sĕ se foloséscă de organismulŭ nostru bisericescŭ pentru realisarea scopurilorŭ politice ce urmăresce, sĕ tracteze pe căpeteniile nóstre bisericescĭ ca pe nisce agenţĭ ai sĕi, şi archiereii nostri, protopopii nostri, preoţii nostri, învĕţătorii nostri au pretutindenea în lucrarea lorŭ culturală sĕ se lupte cu puterea publică pentru susţinerea drepturilorŭ bisericii, încâtŭ partea cea mare din puterile nóstre se consumă în acéstă luptă de apĕrare.

Pentru-ca sĕ pótă urma acéstă lucrare, contrară făgăduinţelorŭ ce ni-s'au datŭ, guvernulŭ avea trebuinţă de ómenĭ gata de a-'lŭ serví aşa. Astfelŭ încetulŭ cu încetulŭ Românii mai cu durere pentru némulŭ lorŭ au fostŭ înlocuiţĭ în diregĕtoriile publice cu ómenĭ străinĭ de noi, şi pe când fraţii nostri cu sciinţă de carte pribegescŭ, aicĭ acasă interesele nóstre suntŭ chivernisite fórte adese-orĭ de nisce ómenĭ, cari nicĭ cuvenita pregătire nu o au, nicĭ ne înţelegŭ, nicĭ ne cunoscŭ, nicĭ ne vorŭ binele.

După tóte aceste dările suntŭ din anŭ în anŭ mai grele, şi din anŭ în anŭ tot mai învederat ese la ivélă, că banii, pe cari îi plătimŭ, nu se întrebuinţéză spre folosul nostru materialŭ, culturalŭ si moralŭ, nu se cheltuescŭ, pentru-ca sĕ ni-se facă lesnirĭ în lucrarea nóstră economică şi culturală, ci mare parte se risipescŭ pentru aşĕḑămintele de luxŭ ale concetăţenilorŭ nostri maghiarĭ.

Nu póte sĕ fie în ţĕrile corónei ungare Românŭ, care nu le scie, nu le vede, nu le simte tóte aceste, nu póte sĕ fie Românŭ cu durere pentru némul lui şi pentru patria lui, care sĕ nu fi ajunsŭ la convingerea, că trebue în interesulŭ némului nostru în deosebĭ, şi în alŭ patriei nóstre în genere sĕ ne unimŭ cu toţii şi sĕ ne punemŭ în înţelegere cu ceilalţĭ concetăţenĭ nemulţumiţĭ ai noştri, pentru-ca, întrând împreună în lupta electorală ce în curêndŭ se va porní, sĕ trimitemŭ în parlamentŭ ómenĭ luminaţĭ şi inimoşĭ, care-i cerŭ guvernului socotélă pentru réua chivernisire a intereselorŭ ţĕrii şi stăruie pentru îndreptarea relelorŭ, de care suferimŭ.

Representanţii partidului naţionalŭ românŭ, întruniţĭ în conferenţa convocată de comitetulŭ partidului aicĭ la Sibiiu, după discuţiunile urmate în ḑilele de 7, 8 şi 9 Maiu st. n. a. c., au ajunsŭ cu tóte aceste la convingerea, că interesele ţĕrii şi ale Românilorŭ în deosebĭ cerŭ, ca alegĕtorii românĭ sĕ-şĭ impună cea mai hotărîtă reservă faţă cu luptele electorale, de care este agitată ţéra.

Câtŭ în deosebĭ pentru Românii din Ardélŭ, prin decretarea fără de concursulŭ lorŭ a unirii Ardealului cu Ungaria, prin modulŭ, în care s'a realisatŭ acéstă unire, şi prin excepţionala lege electorală, creată anume spre a-'i exclude pe ei din viéţa publică, li s'a luatŭ chiarŭ şi putinţa de a-'şĭ trimite representanţii în dieta Ungariei.

Éră câtŭ pentru Românii din statulŭ ungarŭ în genere, e o cestiune de **prudenţă patriotică,** ca ei sĕ nu între în o luptă, prin care sĕ se expună la ruina morală şi materială, fără ca sĕ pótă spera vre-o îndreptare.

Dreptulŭ de alegĕtorŭ, celŭ mai frumosŭ dintre tóte drepturile cetăţenescĭ, este unŭ dreptŭ câştigatŭ cu preţulŭ jertfei de sânge şi de avere, pe care o aduce fiesce-care cetăţénŭ pentru susţinerea patriei comune.

Acela, căruia 'ĭ-se cuvine acestŭ dreptŭ, póte sĕ se foloséscă de elŭ aşa, cum vré, cum îlŭ povăţuiescŭ sentimentele şi convingerile lui.

Noi Românii din ţĕrile corónei ungare însĕ, décă ne folosimŭ de acestŭ dreptŭ după cum ne povăţuiescŭ propriile nóstre sentimente şi propriile nóstre convingerĭ, atâtŭ din partea guvernului, câtŭ şi din partea unei însemnate părţĭ din concetăţenii noştri suntemŭ trataţĭ ca nisce trădătorĭ şi persecutaţĭ cu neîndurare în interesele nóstre morale şi materiale.

Chiar la recunóscerea dreptului, la compunerea listelorŭ de alegĕtorĭ, aceia dintre noi, carĭ suntŭ sciuţĭ ca ómenĭ cu independenţă de caracterŭ, au sĕ susţie o luptă grea cu autorităţile publice, pentru-ca sĕ-şĭ afirme dreptulŭ, pe când aceia, carĭ parŭ accesibilĭ pentru influinţa guvernului, sunt puşĭ în liste chiar şi décă dreptulŭ lorŭ ar fi discutabilŭ.

Décă cu tóte aceste listele de alegĕtorĭ cuprindŭ unŭ însemnatŭ numĕrŭ de ómenĭ independenţĭ, guvernulŭ constitue prin împărţirea cercurilorŭ electorale colegiile de alegĕtorĭ astfel, ca ele sĕ nu pótă resista faţă cu presiunea puterii publice, ca glasulŭ Românului sĕ fie înăbuşit.

Scimŭ, în sfîrşitŭ, după esperienţele făcute în timpulŭ celorŭ din urmă douĕ-ḑecĭ de anĭ, ce va sĕ ḑică actulŭ alegerii elŭ însuşĭ.

Funcţionarii publicĭ, aleşĭ şi numiţĭ anume în vederea alegerilorŭ, persecută fără de pregetare pe aceia, despre carĭ presupunŭ, că ar puté sĕ-i facă guvernului greutăţĭ la alegerile viitóre, şi se folosescŭ de tótă puterea lorŭ, ca prin ameninţărĭ şi promisiunĭ sĕ înduplece pe ómenii mai slabĭ de ângerŭ a-i face guvernului serviţii de agenţĭ electoralĭ. Şi cu câtŭ campania electorală se apropie, cu atâtŭ acéstă lucrare pentru violentarea consciinţelorŭ devine mai intensivă.

In ajunulŭ alegerilorŭ fiesce-care dintre noi trebue sĕ simţă, că dreptul de alegĕtorŭ, acestŭ mare şi frumosŭ dreptŭ, în ţéra acésta şi sub actualulŭ guvernŭ, este o nenorocire pentru Românulŭ, care îlŭ are, şi sĕ pismuéscă pe cei ce suntŭ scutiţĭ de elŭ.

Căcĭ grea e posiţiunea Românului, care stă scrisŭ în listele electorale. O întrégă legiune de agenţĭ electoralĭ năvălesce asupra lui, ca sĕ-lŭ cumpere cu banĭ, să-lŭ ameţéscă cu bĕuturĭ, sĕ-i siluéscă consciinţa cu ameninţărĭ şi presiunĭ, sĕ-i stórcă votulŭ, şi nu e nimenĭ, care sĕ-lŭ apere, încâtŭ în cele din urmă nu-i rĕmâne decâtŭ alternativa: ca orĭ să pângăréscă celŭ mai frumosŭ dintre drepturile sale, punêndu-lŭ în vênḑare orĭ lăsândŭ sĕ i se smulgă cu puterea, orĭ sĕ-lŭ plătéscă fórte scumpŭ, décă face de elŭ întrebuinţarea cea bună.

Aşa orĭ aşa scumpŭ e plătitŭ dreptulŭ acesta, scumpŭ pentru acela, care prin pângărirea lui se expune la batjocura fraţilorŭ sĕi, scumpŭ pentru acela, care, folosindu-se în tótă consciinţa de elŭ, este persecutatŭ anĭ de ḑile de-a rîndulŭ, dér' scumpŭ e plătitŭ mai alesŭ pentru ţéra, care după fiesce-care campanie electorală rĕmâne demoralisată, învrăjbită şi greu atinsă în starea ei materială.

Nu dér' din pornire duşmănéscă, ci din spiritŭ de ordine şi din iubire către ţéra şi către némulŭ lorŭ, delegaţii trimişĭ de alegĕtorii românĭ la conferenţa electorală a partidului naţionalŭ românŭ au ajunsŭ la convingerea, că Românii nu trebue sĕ între şi ei în o luptă atâtŭ de urîciósă şi atâtŭ de tristă în consecuenţele ei, cum este lupta electorală pentru dieta ungară, mai alesŭ acum, când alegerile se facŭ pentru unŭ periodŭ de cincĭ anĭ.

Dér' tocmai pentru-că nu din pornire duşmănéscă şi-a alesŭ acéstă atitudine reservată, acolo unde alegĕtorii românĭ potŭ sĕ-şĭ dee votulŭ în tótă libertatea, fără-ca sĕ între în luptă cu vre-unŭ altŭ partidŭ şi fără-ca sĕ se expună la persecuţiunĭ excepţionale, partidulŭ naţionalŭ va puté sĕ-şĭ pună candidaţii şi sĕ céră votulŭ alegĕtorilorŭ românĭ.

Povăţuită de aceste sentimente, conferenţa partidului a primitŭ în unanimitate următórea resoluţiune:

1. A susţinea şi mai departe programa adoptată la 1881 şi respective 1884, cu unŭ micŭ adausŭ la punctulŭ 7, în care se ḑice că — „Partida naţională va lupta contra tuturorŭ tendenţelorŭ de maghiarisare, manifestate din partea organelorŭ statului,“ ací adăugênd: „séu fie din orĭ-care altă parte;“ acestŭ adausŭ referindu-se mai vîrtosŭ la noua apariţiune, la forţările de maghiarisare prin reuniunĭ maghiare.

2. A susţiné politica de resistenţă pasivă în modŭ absolutŭ pentru Românii din Transilvania.

3. Cu privinţă la Românii din părţile ungurescĭ-bănăţene conferenţa enunţă şi pentru acele părţĭ abstinenţa dela alegerĭ şi chiarŭ dela mişcările electorale pentru dietă, autorisândŭ comitetulŭ centralŭ, ca dintre acele puţine cercurĭ electorale din părţile ungurene şi bănăţene, în

carĭ interesele programeĭ şi respective ale partidei nóstre cerŭ admiterea de candidaturĭ şi alegerĭ de partida nóstră, la iniţiativa acelora, în înţelegere cu comitetulŭ contralŭ, se pótă face excepţiune.

4. Acéstă atitudine recomandată de conferenţă poporuluĭ românŭ şi cu motivele ei exactŭ şi specialŭ expuse şi explicate printr'unŭ memoriu în numele acesteĭ conferenţe prin mijlocirea uneĭ deputaţiunĭ sĕ se aducă la préînalta cunoscinţă a Corónei, în scopulŭ de a fi apreţiată cum merită ea, dér nu cum o denunţă contrarii.

Acésta e voinţa liberŭ exprimată a alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania, Ungaria şi Banatŭ.

Resoluţiunea acésta e o reservă sĕrbătoréscă contra legilorŭ create fără de Românĭ asupra intereselorŭ românescĭ, contra modului, în care actualulŭ guvernŭ execută legile, contra abusurilorŭ ce se facŭ şi se tolerézĕ la alegerĭ şi contra modului, în care parlamentulŭ ungarŭ îşĭ exercită dreptulŭ de controlŭ faţă cu puterea executivă, e însĕ mai pre susŭ de tóte exprimarea sentimentelorŭ unuĭ elementŭ de ordine, care nu vré sĕ între în o luptă purtată cu cele mai condamnabile arme.

Comitetulŭ însărcinatŭ cu executarea hotărîrilorŭ conferenţeĭ face decĭ apelŭ la iubirea de ordine, la rîvna patriotică şi la sentimentulŭ de moralitate alŭ alegĕtorilorŭ românĭ şi-'i invită cu frăţéscă stăruinţă sĕ se unéscă cu toţii spre a respinge orĭ-şi-ce presiune, orĭ-şi-ce tentativă de a le siluì consciinţa şi sĕ nu-'şĭ dee votulŭ de câtŭ atuncĭ şi acolo, cândŭ şi unde potŭ sĕ-'lŭ exprime în tótă libertatea.

Se vorŭ face atâtŭ din partea autorităţilorŭ publice, câtŭ şi din partea agenţilorŭ electoralĭ ai partidelorŭ oposiţionale felŭ de felŭ de încercărĭ spre a silì pe alegĕtorii românĭ sĕ ia parte la campania electorală. S'a ivitŭ în trecutŭ chiarŭ plângerea, că ómenĭ pacìnicĭ au fostŭ duşĭ chiarŭ între baionete la urna electorală. Comitetulŭ învită decĭ pe toţĭ Românii cu inima curată sĕ privegheze şi sĕ aducă la cunoscinţa luĭ, **cine, unde** şi **în ce felŭ** a siluitŭ orĭ s'a încercatŭ sĕ siluéscă consciinţele alegĕtorilorŭ românĭ, pentru-ca, adunândŭ dosarulŭ nelegiuirilorŭ comise în actuala campaniă electorală, Comitetulŭ în memorandulŭ ce este însărcinatŭ a-'i presenta Majestăţii Sale părintescului nostru Monarchŭ sĕ pótă dovedì cu acte, că sub actualulŭ guvernŭ Românului nu 'i-se lasă nicĭ chiarŭ dreptulŭ de a se folosì numai atuncĭ, cândŭ vrea, şi numai aşa, cum vré elŭ, de dreptulŭ luĭ.

Hotărîrile conferenţeĭ suntŭ clare, respicate.

Aderenţii partidului naţionalŭ românŭ au sĕ-'şĭ dea votulŭ numai pentru candidaţii designaţĭ în înţelegere cu comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ pertidului; n'au însĕ sĕ spriginéscă cu voturile lorŭ pre vre-unŭ altŭ partidŭ oposiţionalŭ şi cu atâtŭ mai puţinŭ pe partidulŭ guvernamentalŭ. Şi deóre-ce s'a întemplatŭ, că alegĕtorii românĭ au fostŭ înşelaţĭ de candidaţĭ, carĭ li s'au presentatŭ cu programŭ naţionalŭ românŭ şi carĭ în adevĕrŭ representau fie pe partidulŭ guvernamentalŭ, fie vre-unŭ altŭ partidŭ, din oposiţiune, aderenţii partidului naţionalŭ românŭ suntŭ învitaţĭ a nu spriginí decâtŭ pe candidaţii, pe carĭ îi va recomanda subscrisulŭ Comitetŭ centralŭ electoralŭ, remânêndŭ în reservă faţă cu orĭ-şi-carĭ alţĭ candidaţĭ, chiar şi décă ei s'arŭ pretinde aderenţĭ ai programului naţionalŭ românŭ. Adevĕraţii aderenţĭ ai acestui programŭ, aceia, carĭ vorŭ sĕ fie spriginiţĭ de partidŭ şi sĕ îlŭ represente în dietă, îşĭ vorŭ pune candidatura, în virtutea hotărîrii luate de conferenţă, numai cu scirea şi autorisarea Comitetului centralŭ alŭ partidului.

Suntŭ grele timpurile, la carĭ amŭ ajunsŭ, dér partidulŭ naţionalŭ românŭ nu îi chiamă la luptă pe Românĭ, ci mai vêrtosŭ îi îndémnă sĕ-'şĭ păstreze puterile: sĕ-şĭ dea fiesce-care votulŭ cândŭ póte sĕ-lŭ esprime în tótă libertatea şi după-cum îlŭ povăţuiescŭ propriele luĭ convingerĭ, şi fiesce-care, décă voiesce sĕ nu fie hulitŭ de fraţii luĭ, sĕ apere **onórea numeluĭ** românescŭ, respingêndŭ cu indignaţiune pe aceia, carĭ vorŭ sĕ-i cumpere votulŭ orĭ sĕ i-'lŭ stórcă cu puterea; bărbatŭ şi omŭ cu virtute sĕ fie totŭ Românulŭ cu dreptŭ de alegĕtorŭ, pentru ca atâtŭ adversarii, câtŭ şi bine-voitorii noştri sĕ simţă, că nu suntemŭ numai statornicĭ, ci tot-odată şi tarĭ în voinţa nóstră.

Sibiiu, în 14 Maiu st. n. 1887.

Pentru comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidului naţionalŭ românŭ:

Georgiu Baritiu,
preşedinte.

Ioan Slavicĭ,
secretarŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.